Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FSV UCM
Kód predmetu	UPVVS/ESPO/MgD/009/26
Názov predmetu	Ústavné inžinierstvo
Rozsah	2P
Počet kreditov	3
Vyučujúci	doc. PhDr. Jakub Bardovič, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Študent je hodnotený na základe priebežného hodnotenia, ktoré pozostáva z týchto častí:
- Aktívna účasť na hodinách a priebežné plnenie určených zadaní (max. 2 ospravedlnené absencie; 10%).
- Spracovanie vybraných problematík viazaných na témy, ktoré sú uvedené v rámci osnov predmetu a ich aktívne odprezentovanie spojené s diskusiou (40%).
- Realizácia rozsiahleho prehľadu literatúry (literature review) k vybraným problematikám (30 %)
- Odovzdanie spracovaného zadania v písomnej podobe (20 %)
Podmienkou pre absolvovanie predmetu je aktívne odprezentovanie zvolenej témy. Pre úspešné absolvovanie predmetu musí študent získať v súčte zo všetkých častí minimálne 56% bodov. Klasifikačný stupeň je určený na základe stupnice (v %):
A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Výsledky vzdelávania

Cieľom predmetu je predstaviť študentom vybrané aktuálne výzvy, problémy a limity súčasných politických systémov so zameraním sa na otázky volebných systémov, konkrétnych nástrojov politickej participácie, vzťahov jednotlivých zložiek moci v rámci štátu a špecifických aktérov v procese tvorby politiky, ako aj samotného postavenia štátu v procese globalizácie. Po jeho absolvovaní získava študent nadstavbové vedomosti o týchto problematikách, ktoré umožňujú zachytávať tieto aspekty zo širšej perspektívy a realizovať tak široké spektrum analýz.
Študent po absolvovaní predmetu získa tieto vedomosti, zručnosti, kompetencie: Vedomosti:
študent sa oboznámi s kľúčovými problémami viazanými na určené oblasti slovenského politického systému,
študent získa vedomosti o potenciálnych dôvodoch a príčinách vzniku problémov viazaných na určené oblasti slovenského politického systému,
študent sa oboznámi s možnými alternatívami riešenia existujúcich problémov v určených oblastiach slovenského politického systému,
Zručnosti:
študent porozumie aktuálnemu stavu slovenského politického systému s orientáciou na jeho problémy, pričom nadobudnuté zručnosti sú prenosné aj na iné úrovne či iné štáty,
študent získa schopnosť pomenovať problém,
študent je schopný zdôvodniť význam problému a identifikovať jeho príčiny,
študent je schopný navrhovať riešenia v ohľadom na identifikované problémy na základe analytického pohľadu, a to bez akýchkoľvek predpojatostí či hodnotových skreslení.

Profesijné kompetencie:
študent vie aplikovať získané zručnosti postavené na pomenovaní problému a hľadaní jeho riešenia pri svojom ďalšom štúdiu a rovnako v profesijnom živote,
študent je schopný aktívne identifikovať existujúce problémy a pomenovať atribúty, ktoré sa na ne viažu,
študent je schopný získať relevantné a korektné dáta k danej problematike a s ohľadom na to analyzovať stav – príčiny a dôsledky,
študent je schopný v praktickom profesijnom živote vystupovať ako odborník, ktorý pristupuje k aktuálnym spoločensko-politickým javom a fenoménom s kritickým myslením, so schopnosťou identifikovať, pomenovať, analyzovať problém na základe relevantných dát a následne s ohľadom na aktuálne poznanie navrhovať
riešenia,
Prenositeľné kompetencie:
• Organizovanie a plánovanie práce;
• Schopnosť prijímať rozhodnutia a niesť zodpovednosť;
• Strategické a koncepčné myslenie;
• Analytické myslenie;
• Kritické myslenie
• Myslenie orientované na problém – identifikovanie a riešenie •
Kreativita;
• Komunikačné kompetencie;
• Občianske kompetencie;
• Digitálna gramotnosť;
• Tímová práca;
• Analyzovanie a riešenie problémov;
• Kultivovaný a odborný písomný i ústny prejav; •
Pružnosť v myslení (adaptabilita, flexibilita, improvizačné spôsobilosti).

Stručná osnova predmetu

1. Úvodné stretnutie
2. Problémy listinného pomerného volebného systému vo voľbách do NR SR
3. Vybrané problémy volebných systémov na Slovensku na celoštátnej úrovni (voľby do EP a prezidenta SR)
4. Problémy volieb a volebných systémov na úrovni krajov a na komunálnej úrovni
5. Vybrané problémy priamej demokracie – referendum (nadštátna, celoštátna, krajská a miestna úroveň)
6. Vybrané problémy politickej participácie – vybrané nástroje a aktuálne trendy
7. Problematika politických strán – ich existencia a fungovanie
8. Problematika politických strán v kontexte ideologických koncepcií (politické strany a ich programové dokumenty)
9. Trojdelenie moci – výkonná, zákonodarná a súdna
10. Územná samospráva a jej vybrané problémy
11. Demokratické deficity EÚ
12. Záverečná sumarizácia

Druh, rozsah, metódy a pracovná záťaž študenta

- povinný predmet
- prednáška
- 2 hodiny týždenne
- Prezenčná metóda štúdia
- Forma štúdia: denná

Odporúčaná literatúra

BARDOVIČ, Jakub a Jaroslav Mihálik. 2018. The determinants of civic participation in Slovakia. In: Civic Participation in the Visegrad Group Countries after 1989. Lublin: UMCS Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. ISBN 978-83-227-9101-1.

• BARDOVIČ, Jakub. 2016. Politické hodnoty v 21. storočí. In: Medzi jednotlivosťou a pospolitosťou. Kam kráčaš demokracia. Košice: UPJŠ. ISBN 978-80-8152-450-9.

• BARDOVIČ, Jakub. 2016. Politické strany – pragmatický aktér v procese tvorby politiky? In: Slovenská revue pre verejnú politiku a verejnú správu. roč. 3, č. 2. ISSN 1339-7826. • BARDOVIČ, Jakub. 2018. Voľby do orgánov VÚC a využívané volebné systémy. In: Regionálna samospráva na Slovensku optikou verejnej mienky. Bratislava : IRIS - Vydavateľstvo a tlač, 2018. ISBN 978-80-8200-022-4.

• BARDOVIČ, Jakub. 2019. Krajná pravica v kontexte volebného správania a volebných systémov. In: Storočie českej a slovenskej krajnej pravice 1918 – 2018. Bratislava : IRIS - Vydavateľstvo a tlač. ISBN 978-80-8200-052-1.

• BARDOVIČ, Jakub. 2019. Voľby do orgánov miestnej samosprávy a uplatňované volebné systémy. In: Komunálna samospráva na Slovensku optikou verejnej politiky. Trnava: Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave. ISBN 978-80-572-0022-2.

• BARDOVIČ, Jakub. 2021. Voľby a volebné systémy. Trnava: Fakulta sociálnych vied UCM. ISBN 978-80-572-0206-6.

• BARDOVIČ, Jakub. 2021. Volebný systém na Slovensku a jeho vybrané problémy v rokoch 1989-2019. In: 1989 – 2019: Dekády zmien. Kam kráčaš demokracia: Košické politologické dialógy. Košice : Vydavateľstvo ŠafárikPress UPJŠ. ISBN 978-80-8152991-7.

• BZDILOVÁ, R., G. EŠTOK a J. BARDOVIČ. 2018. Voľby a volebná problematika v štátoch EÚ. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. ISBN 978-80-8152706-7.

• CABADA, Ladislav et al. 2010. Aktuální výzvy evropského integračního procesu. Praha: Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-289-9 • DANČIŠIN, Vladimír. 2005. O nedokonalosti volebných procedúr. Prešov: Reproma. ISBN 8096717081. • DVOŘÁKOVÁ, Vladimíra et al. 2008. Základní modely demokratických systémů. Praha: Oeconomica, 255 s. ISBN 978-80-2451-357-7

• EŠTOK, Gabriel. 2015. Demokratický deficit v Európskej únii. In: Vybrané kapitoly z teórie demokracie. Košice: UPJŠ. ISBN 978-80-8152-281-9.

• FOLLESDAL, Andreas and Simon HIX. 2006. Why There is a Democratic Deficit in the EU: A Response to Majone and Moravcsik. In: JCMS [online], vol. 44, No. 3. Dostupné z: DOI: https://doi.org/10.1111/j.1468-5965.2006.00650.x.

• GARAJ, Michal a Jakub BARDOVIČ. 2020. Slovak 2019 Presidential Election and Ecommunication. In: Marketing identity : COVID-2.0 : conference proceedings from the international scientific conference. Trnava : Fakulta masmediálnej komunikácie UCM. ISBN 978-80-572-0107-6 (online).

• GBÚROVÁ, Marcela et al. 2018. Sekundárny analfabetizmus alebo o príčinách a dôsledkoch nízkeho záujmu verejnosti o politiku na Slovensku. Košice: Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach. ISBN 978-80-8152-699-2.

• GBÚROVÁ, Marcela et al. 2003. Politológia (vybrané kapitoly). Prešov: Slovacontact, 2003. ISBN 8088876109.

• GBÚROVÁ, Marcela. 2012. K problematike deformít v súčasnej demokracii (slovenský príklad). In: Sloboda – rovnosť - poriadok. Kam kráčaš demokracia. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach.

• HLOUŠEK, V. a L. KOPEČEK. 2010. Politické strany. Původ, ideologie a transformace politických stran v západní a střední Evropě. Havlíčkův Brod: Grada Publishing, 2010. ISBN 9788024731926.

• HORVÁTH, Peter. 2004. Voľby a volebné systémy. In: Slovenská politologická revue. 4/2004.

• CHYTILEK, Roman et al. 2009. Volební systémy. Praha: Portál, 2009. ISBN 9788073675486.

• KLIMOVSKÝ, Daniel et al. Participatívne rozpočtovanie: (kontexty, modely a skúsenosti). Bratislava: Wolters Kluwer SR. ISBN 978-80-571-0442-1.

• KREJČÍ, Oskar. 2006. Nová kniha o volbách. Praha: Victoria Publishing. ISBN 8086946-01-0. • KRNO,

Svetozár. 2006. Typológia politických strán. Nitra: Filozofická fakulta UKF. ISBN 80-8050-940-9.
• KRNO, Svetozár. 2007. Politické strany štátov Višegrádskej štvorky. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Filozofická fakulta. ISBN 80-8050-910-7.
• LEBEDA, Tomáš. 2008. Volební systémy poměrného zastoupení. Mechanismy, proporcionalita a politické konsekvence. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-1523-3.
• MIHALIK, Jaroslav. 2013. Európska únia alebo Federácia národných štátov? Bratislava: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-807-8531-4.
• MORAVCSIK, Andrew. [s.a.]. In Defense of the "Democratic Deficit": Reassessing Legitimacy in the European Union. Center for European Studies Working Paper No. 92. [online]. Dostupné z: https://cdn.fbsbx.com/v/t59.2708-21/11400024_10204304106979795_471461893_n.pdf/Moravcsik-DemocraticDeficit.pdf?_nc_cat=101&ccb=1-5&_nc_sid=0cab14&_nc_ohc=nuakK88I1hgAX9WS0UN&_nc_ht=cdn.fbsbx.com&oh=03_AVKVeCmAFmzcGz347doDfEGGf3tu4VwA7ygl4raDrYJnlQ&oe=61E9AF39&dl=1 .
• ŘÍCHOVÁ, Blanka et al. 2009. Západoevropské politické systémy. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze. ISBN 978-80-245-1516-8.
• SARTORI, Giovanni. 1993. Teória demokracie. Bratislava: Archa. ISBN 80-7115-049-5.
• SARTORI. Giovanni. 2001. Srovnávací ústavní inženýrství. Zkoumání sktruktur, podnětů a výsledků. Praha: Slon. ISBN 80-85850-94-X.
• SPÁČ, Peter. 2010. Priama a zastupiteľská demokracia na Slovensku. Volebné reformy a referendá po roku 1989. Brno: CDK. ISBN 9788073252380.
• STRMISKA, Maximilián et al. 2005: Politické strany moderní Evropy. Analýza stranícko-politických systémů. Praha: Portál. ISBN 8073670380.
• ŠLOSARČÍK, Ivo. 2017. Právní a politický systém Evropské unie. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-755-2534-5.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský, český, anglický

Poznámky

- časová záťaž študenta: 90 hodín
Prezenčné (P): 24 hodín
Samoštúdium: 66 hodín